

KS. ŁUKASZ PRZYBYLSKI

ORCID 0009-0005-6513-3503

PRZYGOTOWANIE DO UCZESTNICTWA W SAKRAMENCIE POKUTY I POJEDNANIA

Sakrament pokuty i pojednania należy do sakramentów uzdrowienia i stanowi nieodłączny element wzrostu duchowego człowieka na drodze do zbawienia. W odnowionej liturgii II Soboru Watykańskiego wskazania dotyczące sprawowania sakramentu pokuty i pojednania zostały zawarte w adhortacji Jana Pawła II *Reconciliatio et paenitentia*, a przede wszystkim we wprowadzeniu do *Ordo Paenitentiae* oraz w *Katechizmie Kościoła katolickiego*¹. Wskazania Soboru stanowią wciąż aktualne wyzwania, którym należy sprostać, a które mają na celu pomóc nie tylko indywidualnemu penitentowi, ale całej wspólnoty Kościoła, kształtować ducha pokuty. Obecnie w Kościele dostrzec można kryzys sakramentu pokuty i pojednania. Współczesny kryzys tego sakramentu ma swoje źródło w postępującej laicyzacji społeczeństwa, w zrutynizowanym sposobie korzystania z tego sakramentu, dotyczy często obojętności religijnej, a w konsekwencji prowadzi do zacierania wrażliwości moralnej i świadomości grzechu². Ponadto, można odnieść wrażenie, że cała praktyka pokutna Kościoła została sprowadzona do indywidualnej spowiedzi (to przeświadczenie jest silnie obecne również w mentalności wiernych), a przecież Kościół w całym swym bogactwie dysponuje różnymi formami poza sakramentalnymi gładzenia grzechów. Sakrament pokuty i pojednania nie może być traktowany jedynie jako wydarzenie jednostkowe i stojące w opozycji do stałej postawy chrześcijanina, dlatego zadaniem Kościoła jest podejmowanie wysiłku, aby właściwie formować lud wierny do uczestnictwa w tym sakramencie³. Istotnym wymiarem formacji koniecznym do właściwego przeżywania sakramentu pokuty i pojednania jest katecheza inicjacyjna oraz uczestnictwo w tym sakramencie na dalszych etapach życia i rozwoju człowieka.

Formacja wiernych powinna zatem skupiać się na dwóch podstawowych wymiarach przygotowania: bliższym i dalszym.

¹ KKK 1482–1498.

² Por. REP 18.

³ Por. B. Biela, *Przygotowanie dalsze i bliższe do sakramentu pokuty i pojednania*, w: „Studia Pastoralne” 3 (2007), s. 37.

Przygotowanie dalsze do uczestnictwa w sakramencie pokuty i pojednania

Przygotowanie dalsze do sakramentu pokuty i pojednania wynika z jednego z fundamentalnych zadań Kościoła, którym jest „nieustanne wzywanie swoich wiernych do nawrócenia i odnowy”⁴, ponieważ Kościół ciągle potrzebuje oczyszczenia. Troska Kościoła o zbawienie człowieka dokonuje się poprzez jego permanentną formację, kształtowanie sumienia i postaw życia chrześcijańskiego. Pierwszym i wynikającym z natury Kościoła działaniem w tej materii jest przepowiadanie słowa Bożego, które wyraża się w oddziaływaniu na wiernych w posłudze kaznodziejskiej i katechetycznej. Przepowiadanie powinno wyrażać treści dotyczące prawdy i postawy nawrócenia za pomocą pojęć i terminów dostosowanych do wieku słuchaczy, uwzględniając różne uwarunkowania kulturowe, moralne i społeczne⁵.

„Współczesnemu człowiekowi przychodzi trudniej niż kiedykolwiek uznanie własnych błędów i decyzja zawrócenia z drogi, aby po naprawieniu błędów podjąć wędrówkę na nowo; dzisiejszy człowiek bardzo niechętnie mówi: «żałuję» czy «przykro mi»; wydaje się, że instynktownie, a często bardzo stanowczo odrzuca to wszystko, co jest pokutą w sensie ofiary przyjętej i praktykowanej dla naprawienia grzechu”⁶, dlatego pełna i rzetelna wiedza o grzechu, pojednaniu, nawróceniu i pokucie jest niezbędna wiernym do podejmowania trudu kształtowania własnej świadomości i postaw, a także w owocnym przeżywaniu sakramentu pokuty i pojednania. Niedostateczne przepowiadanie Kościoła w tym zakresie może prowadzić do zanikającej świadomości grzechu u wiernych, a w konsekwencji do porzucenia spowiedzi, co wydaje się być zjawiskiem współcześnie coraz bardziej obecnym. W świetle współczesnych ideologii oraz prądów światopoglądowych, dotyczących sfery seksualnej, kwestii związanych z poczęciem czy z zakończeniem ludzkiego życia, coraz trudniej Kościołowi głosić prawdę, która jest niezmienna, a której źródłem jest dekalog. Nawet wśród wiernych, wielu znajduje się takich, którzy w sposób relatywny będą traktować wyżej wymienione zagadnienia, co nie znaczy, że Kościół ma przestać podejmować wysiłek w głoszeniu prawdy, miłosierdzia Bożego i wzywania do nawrócenia.

W dotychczasowym nauczaniu kaznodziejskim i katechetycznym Kościoła podkreślano przede wszystkim jurydyczne ujęcie grzechu, jako dobrowolne i świadome przekroczenie Bożego przykazania lub kościelnego⁷. Pomimo słuszności i prawdziwości takiego sposobu definiowania grzechu nie uwzględniano, a może nie zawsze w sposób wyrazisty ukazywano istotę grzechu i jego konsekwencje, zarówno

⁴ Por. Dekret Kongregacji Kultu Bożego wprowadzający *Ordo Paenitentiae*, w: OP, s. 8.

⁵ Por. J. Szpet, *Wychowanie do pokuty i pojednania*, w: „Colloquia Theologica Ottoniana” 2 (2016), s. 146.

⁶ REP 26.

⁷ Por. B. Biela, *Przygotowanie dalsze i bliższe do sakramentu pokuty i pojednania*, w: „Studia Pastoralne” 3 (2007), s. 38.

w wymiarze jednostkowym, jak również wspólnotowym. Takie uzupełnienie treści w przepowiadaniu pozwoliłoby wiernym na rozwój i pogłębienie świadomości pokutnej. Ponadto należy ukazywać wiernym, że grzech w pierwszej kolejności jest obrazą Boga, nieposzanowaniem Jego woli oraz zawsze niesie ze sobą konsekwencje i zawiera w sobie element szkody dla tego, który go popełnia oraz krzywdy wobec innego człowieka lub wspólnoty⁸. Szkoła i krzywda, jako konsekwencje grzechu, powodują, że człowiek zatrzymuje się w rozwoju duchowym. W kontekście słów Jezusa „bądźcie więc wy doskonali, jak doskonały jest Ojciec wasz niebieski”, człowiek jawi się jako osoba nieustannie się rozwijająca, a zatem grzech stanowi zatrzymanie się w rozwoju i jego bytowe umniejszenie. Należy podkreślić, że nie tylko destrukcyjne działanie grzechu powoduje umniejszenie bytowe człowieka, ale również zaniechanie czynienia dobra, które prowadzi do jego biernej egzystencji.

Fundamentalną rolę w przygotowaniu do uczestnictwa w sakramencie pokuty i pojednania pełni posługa głoszenia słowa Bożego. Słowo Boże „jest żywe i skuteczne”⁹ i poprzez Słowo Bóg przychodzi do człowieka, aby okazać mu swoją łaskę i pomoc¹⁰. Przepowiadanie Słowa, Ewangelii pokuty, głoszenie prawdy o grzechu, nawróceniu i pojednaniu nie może ograniczać się jedynie do przekazywanej informacji, ale należy pamiętać i wierzyć, że ma w sobie nadprzyrodzoną moc, która sprawia to, co wyraża treść. Człowiek przyjmujący z wiarą głoszone Słowo, staje się zdolny do przyjęcia łaski, a w konsekwencji do wewnętrznej przemiany. Kapłan będący szafarzem sakramentu pokuty i pojednania jako pierwszy jest wezwany do przyjęcia Słowa o czynieniu pokuty i nawróceniu, aby dla innych stawać się świadkiem Ewangelii, która zmienia życie. Przygotowanie i osobiste doświadczenie przeżywanej spowiedzi przez kapłana odzwierciedla się w sprawowaniu tego sakramentu i traktowaniu penitentów. Duchowny powinien wyróżniać się w podejściu do penitenta szczególną delikatnością i posiadać umiejętności pedagogiczne, a także kształtować w sobie takie cechy jak: dobroć, opanowanie, życzliwość i uprzejmość.

Bardzo ważnym aspektem w liturgii Kościoła jest przeżywanie czasu i jego charakter wynikający z natury celebrowanych świąt i okresów przygotowania do nich, uroczystości oraz liturgicznych wspomnień. Szczególnym czasem na przestrzeni roku liturgicznego, gdzie cała wspólnota wiernych jest zaproszona do czynienia pokuty, to okres Wielkiego Postu. Rekolekcje wielkopostne, nabożeństwa pokutne, rozważanie Męki Pańskiej, kazania o charakterze pasyjnym i treści wpływające z przeżywanej liturgii podkreślają prawdę o grzechu, nawróceniu, mocy Chrystusa zwyciężającej grzech i śmierć. Oprócz tych elementów, należących do natury i praktyki Kościoła, należałoby w sposób szczegółowy dotykać problematyki związanej z przygotowaniem i przeżywaniem sakramentu pokuty i pojednania, wskazując chociażby na pięć warunków dobrej spowiedzi.

⁸ Tamże.

⁹ Por. Hbr 4, 12.

¹⁰ Por. M. Figura, *Sakramentalność Słowa Bożego*, w: „Communio” 5 (2001), s. 111.

W kontekście przygotowania dalszego do sakramentu pokuty i pojednania, ważną rolę odgrywa – równolegle do kształtowania dojrzałej świadomości pokutnej chrześcijanina – zachęcanie i wprowadzanie do praktyk pokutnych, które tę świadomość wyrażają¹¹. W Środę Popielcową, rozpoczynając Wielki Post, a więc u samego początku tego okresu, Kościół wskazuje trzy zasadnicze kierunki praktyk pozwalające na podjęcie pracy duchowej: post, modlitwa i jałmużna.

Umartwienia, które wierni podejmują dobrowolnie, pozwalają zapanować nad dążeniami ciała, nad wszelkimi pożądliwościami i namiętnościami. Zatem post, jako ograniczenie ilościowe lub jakościowe spożywanych pokarmów czy też powstrzymanie się lub ograniczenie godziwych przyjemności, ma służyć wzrostowi ludzkiego ducha, kształtować wrażliwość na ubogich i otwierać serce na Boga i bliźnich. Modlitwa w czasie Wielkiego Postu winna być hojnym czasem ofiarowanym Panu, obfitszym karmieniem się Słowem Życia i prowadzić do czynów miłosierdzia względem bliźnich. Jałmużna natomiast jest czynem miłosierdzia względem bliźnich i owocem modlitwy oraz postu. Pozwala człowiekowi kruszyć swoje serce i otwierać się oraz odpowiadać na potrzeby biednych.

Istotnym aspektem wychowania do postawy pokutnej wiernych jest wspólnotowe przeżywanie winy. Jeżeli grzech zawiera w sobie element krzywdy wobec Kościoła i wspólnoty wiernych, to wydaje się konieczne przeżywanie razem ze wspólnotą i we wspólnocie Kościoła liturgii o charakterze pokutnym. Dokonuje się to poprzez sprawowanie nabożeństw pokutnych, a także podczas Mszy świętej. Wierni uczestniczący w liturgii pokutnej trwają na modlitwie za siebie nawzajem oraz za tych, którzy w danym momencie wyznają swoje winy w sakramencie pokuty i pojednania. Nabożeństwa pokutne służą osiągnięciu nawrócenia i oczyszczeniu serca, a także stanowią stosowną pomoc do wzbudzenia doskonałego żalu oraz w odkrywaniu Boga jako miłującego i przebaczonego Ojca, który czeka na swoje zagubione przez grzech dzieci.

Rodzina, parafia i szkoła. Przygotowanie bliższe do uczestnictwa w sakramencie pokuty i pojednania

W procesie katechetycznym konieczna jest współpraca środowisk mających wpływ na wychowanie: współpraca rodziny, parafii i szkoły¹². Rolę zasadniczą pełni rodzina, w której są przekazywane wartości i normy. Proces ten o dokonuje się od najmłodszych lat dziecka. Rodzina jest miejscem, w którym człowiek przychodzi na świat, doświadcza troski i miłości rodziców, opieki i poczucia bezpieczeństwa.

¹¹ Por. B. Biela, *Przygotowanie dalsze i bliższe do sakramentu pokuty i pojednania*, w: „Studia Pastoralne” 3 (2007), s. 41.

¹² Por. J. Szpet, *Wychowanie do pokuty i pojednania*, w: „Colloquia Theologica Ottoniana” 2 (2016), s. 150.

Rodzice jako pierwsi wprowadzają swoje dzieci w tajemnice wiary, a jest to możliwe tylko wówczas, gdy sami są zakorzenieni w wierze i żyją wiarą na co dzień. Rodzina kształtuje postawy i umiejętności, otwiera na świat i uczy miłości, która zakorzeniona jest w miłości małżonków, a ta czerpie swoje źródło z miłości Boga.

Drugim miejscem wzrostu duchowego oraz wtajemniczenia chrześcijańskiego i przygotowania do uczestnictwa w sakramentach jest parafia. W parafii, poprzez katechezę wtajemniczającą, człowiek wchodzi na drogę formacji wiary, która stanowi nie tylko przekaz treści, ale pozwala na pogłębienie całego życia chrześcijańskiego, które pomaga w autentycznym pójściu za Chrystusem oraz włącza we wspólnotę, która żyje wiarą, celebrytuje ją i o niej świadczy¹³. Przygotowanie do uczestnictwa w sakramencie pokuty i pojednania w parafii dokonuje się poprzez żywe uczestnictwo w życiu liturgicznym Kościoła, w nabożeństwach pokutnych, w katechezach i rekolekcjach. Dzieci przygotowujące się do uczestnictwa w sakramencie pokuty i pojednania po raz pierwszy, w klasie III szkoły podstawowej uczęszczają wraz ze swoimi rodzicami na spotkania w parafii. Zazwyczaj spotkania formacyjne odbywają się raz w miesiącu. Dzieci i rodzice uczestniczą we Mszy świętej, a katechezy dla dzieci i rodziców odwołują się w swojej treści przede wszystkim do Eucharystii, do Dekalogu, a także roli rodziców w wychowaniu w wierze ich dzieci. W ramach formacji dzieci poznają pięć warunków dobrej spowiedzi, uczą się formuły spowiedzi oraz poprzez rachunek sumienia przygotowują się do uczestnictwa w sakramencie pokuty i pojednania.

Oprócz rodziny i parafii, równie ważnym ośrodkiem wychowania jest szkoła, a w niej prowadzone lekcje religii. Przygotowanie do uczestnictwa w sakramencie pokuty i pojednania jest uwzględnione w *Podstawie programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* oraz w *Programie nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*. Szczególne przygotowanie do sakramentu Eucharystii i pokuty i pojednania przypada na klasy 1–3 szkoły podstawowej, gdzie podstawa programowa określa jako cel katechetyczny wprowadzenie w rozumienie tych dwóch sakramentów. Uczeń na przestrzeni kolejnych lat winien odkrywać motywację do regularnego i coraz bardziej pogłębionego uczestnictwa w tych sakramentach. Program nauczania w szczegółowych celach katechetycznych wskazuje na budzenie świadomości i potrzeby nawrócenia w życiu człowieka, zaangażowanie w przemianę życia, poznanie, że Jezus jest Zbawicielem i przebacza grzechy oraz wprowadzanie w modlitwę przeproszenia i dziękczynienia¹⁴.

Wychowanie do uczestnictwa w sakramencie pokuty i pojednania dokonuje się już we wczesnym dzieciństwie i trwa do końca życia. Jest to bowiem proces, w którym człowiek, dojrzewając w wierze, kształtuje w sobie postawę nawrócenia i pokuty, odpowiada na Bożą miłość i miłosierdzie i przyjmuje je z wdzięcznością.

¹³ PDK 5.

¹⁴ Por. Komisja Wychowania Katolickiego KEP, *Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*, Wyd. św. Pawła, 2018, s. 64.

W tym artykule zostanie zaprezentowana jedna z wielu form przygotowania do uczestnictwa w sakramencie pokuty i pojednania. Ciekawą i dotychczas niespotykaną na większą skalę formą przygotowania do sakramentów Eucharystii oraz pokuty i pojednania jest wspólnota baranków. Pomysłodawcami wspólnoty baranków są państwo Aleksandra i Marcin Sawiccy, wywodzący się ze środowiska Montessori i edukacji domowej¹⁵. Przygotowanie do sakramentów odbywa się w takich wspólnotach poprzez zaangażowanie całych rodzin, ponieważ pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym jest rodzina. To właśnie w rodzinie kształtują się postawy, hierarchia wartości i wrażliwość sumienia, a rodzice są pierwszymi katechetami i wychowawcami. Początki baranków sięgają roku 2015, gdzie pierwsza grupa rodzin wraz ze swoimi dziećmi z edukacji domowej rozpoczęła przygotowanie do sakramentu Eucharystii i pokuty i pojednania. Spotkania odbywały się w domu państwa Sawickich w Korbielowie raz w miesiącu i trwały przez kilka dni. W spotkaniach uczestniczył też o. Paweł Ciesielski – dominikanin. Z każdym rokiem pojawiało się coraz więcej osób chętnych do uczestnictwa w takiej formie przygotowania do sakramentów świętych. Obecnie jest ponad 70 grup barankowych w całej Polsce. Jakie są założenia grup barankowych?

Po pierwsze – rodzina, która jest fundamentalną i podstawową wspólnotą wzrostu młodego człowieka. Dziecko w sposób naturalny otrzymuje od swoich rodziców przykład życia, wiarę, modlitwy, postaw, relacji i atmosfery, jaka panuje w domu. Rodzice dla dzieci w początkowym etapie rozwoju i edukacji są największym autorytetem. Na fundamencie silnych więzi rodzinnych wspólnota baranków tworzy przestrzeń do rozwoju duchowego.

Po drugie – wspólnota. We wspólnocie rodzin dokonuje się formacja nie tylko dzieci, ale również dorosłych. Wymiana doświadczeń, wspieranie się w trudnościach i dzielenie radości są wielkim darem na drodze przygotowań własnych dzieci do sakramentów. Zawijają się znajomości i przyjaźnie między rodzicami, a także pomiędzy dziećmi, co pozwala na większe zaangażowanie i uczestnictwo w przygotowaniach, a potem w samej uroczystości, podczas której dzieci przyjmują sakramenty.

Po trzecie – kapłan, który podczas każdego spotkania formacyjnego prowadzi osobno katechezy dla rodziców i dla dzieci. Ponadto towarzyszy rodzinom w czasie przygotowań, a poprzez otwartość i dyspozycyjność staje się dla uczestników osobą dostępną i niestwarzającą nadmiernego dystansu.

Spotkania i katechezy są prowadzone w kontekście roku liturgicznego. Uczestnicy poznają kolejne okresy roku liturgicznego, ważne uroczystości i święta, a także tradycje i zwyczaje, które pozwalają dorosłym i dzieciom w głębszym poznaniu tego, co w danym momencie przeżywa Kościół powszechny.

¹⁵ Por. www.mms.edu.pl.

Źródłem formacji we wspólnotach barankowych jest Pismo święte. Podczas każdego spotkania jest odczytywany fragment Biblii, odwołujący się do głównego tematu danego spotkania oraz odbywa się rozmowa z dziećmi na temat tego, co usłyszały. Jedną z form pracy z tekstem Pisma świętego jest nauka kaligrafii, gdzie ulubione fragmenty Pisma świętego dzieci przepisują i w ten sposób powstają własne modlitewniki i pamiętniki.

W całym przekazie katechetycznym wskazuje się na perspektywę dobra. Wczytując się w przypowieść o talentach, prowadzący pomagają dzieciom odkrywać ukryte w nich piękno, talenty i dary. Wobec darów otrzymanych od Stwórcy wraz z dziećmi próbuje się odpowiedzieć na pytanie: co z tymi darami robimy? W takiej perspektywie odbywa się przygotowanie do sakramentu pokuty i pojednania.

Spowiedź dzieci odbywa się dzień przed uroczystością pierwszej Komunii świętej. Rodzice wraz z dziećmi adorują Najświętszy Sakrament. Dzieci podchodzą do stóp ołtarza w otoczeniu swoich rodziców i spowiadają się otoczone modlitwą najbliższych i wszystkich pozostałych rodzin. Po odbytej spowiedzi dziecko otrzymuje albę, którą nakładają rodzice i zostaje przytulone na znak radości i miłości. Biała szata jest znakiem czystej miłości Jezusa, odwołuje się do łaski otrzymanej na chrzcie świętym oraz zaproszenia na ucztę. Na koniec liturgii pokutnej dzieci, trzymając w prawej ręce świece, odnawiają przyrzeczenia chrzcielne. W kolejnym dniu przeżywają uroczystość pierwszej Komunii świętej, która w zewnętrznej oprawie jest skromna, bez fotografów, bez prezentów. U boku swoich rodziców podczas Mszy świętej podchodzą do ołtarza, gdzie wspólnie z najbliższymi przyjmują Pana Jezusa jako największy dar.

W ramach formacji rocznej są przewidziane dwa weekendowe wyjazdy o charakterze rekolekcyjnym. Eucharystia, przeżywanie nabożeństw (w październiku różańcowych, a w okresie wielkiego postu nabożeństw drogi krzyżowej), katechezy dla dzieci i dorosłych oraz wspólne przebywanie ze sobą pozwala na doświadczenie wspólnoty oraz stwarza warunki do zapoznania się uczestników przygotowania do sakramentów, a nawet na zawiązanie przyjaźni między rodzinami.

Streszczenie

Sakrament pokuty i pojednania jako sakrament uzdrowienia i powrotu człowieka do stanu łaski uświęcającej jest stałym elementem formacji chrześcijanina. Nawrócenie i kształtowanie ducha pokuty nie jest jednorazowym aktem, ale ma towarzyszyć człowiekowi przez całe jego życie. Dlatego Kościół w sprawowanej liturgii oraz w swoim przepowiadaniu nieustannie wzywa człowieka do nawrócenia i kształtowania sumienia w duchu Ewangelii. Szczególną grupą osób, która po raz pierwszy przystępuje do tego sakramentu są dzieci. Kościół podejmuje starania, aby człowiek został odpowiednio pouczony i przygotowany do uczestnictwa w sakramencie pokuty i pojednania. Zazwyczaj przygotowanie do przyjęcia sakramentów świętych dokonuje się w kontekście uczestnictwa w sakramencie Eucharystii. Jako przykład przygotowania dzieci do uczestnictwa w sakramencie pokuty i pojednania oraz Eucharystii zaprezentowałem formację dzieci w grupach barankowych. Współcześnie

poszukuje się nowych form przygotowania do sakramentów i tych propozycji pojawia się coraz więcej. Pośród wielu wyzwań, jakie dzisiaj stoją przed Kościołem i wiernymi, pocieszającym i budzącym nadzieję jest fakt, że znajdują się tacy ludzie, a nawet całe rodziny, którzy poszukują rzetelnego i pogłębionego przygotowania do uczestnictwa w sakramentach Kościoła.

Słowa kluczowe: pierwsza spowiedź, sakrament pokuty, sakrament pojednania.

Summary

Preparation for participation in the sacrament of penance and reconciliation

The Sacrament of Penance and Reconciliation, as a sacrament of healing and the return of man to a state of sanctifying grace, is a permanent part of the formation of the Christian. Conversion and the formation of the spirit of penance is not a one-off act, but is to accompany man throughout his life. This is why the Church, in the liturgy celebrated and in her preaching, constantly calls man to conversion and the formation of conscience in the spirit of the Gospel. A special group of people who enter this sacrament for the first time are children. The Church makes an effort to ensure that a person is properly instructed and prepared to participate in the sacrament of Penance and Reconciliation. Usually, preparation for the reception of the Holy Sacraments is done in the context of preparation for participation in the sacrament of the Eucharist. As an example of the preparation of children to participate in the sacrament of Penance and Reconciliation and the Eucharist, I have presented the formation of children in Lamb groups. Nowadays, new forms of preparation for the sacraments are being sought and these proposals are on the increase. In the midst of the many challenges facing the Church and the faithful today, it is comforting and hopeful to find people and even whole families who are seeking reliable and in-depth preparation for participation in the sacraments of the Church.

Keywords: first confession, sacrament of penance, sacrament of reconciliation.

Riassunto

Preparazione alla partecipazione al sacramento della penitenza e della riconciliazione

Il sacramento della penitenza e della riconciliazione come sacramento della guarigione e di restituire un uomo in uno stato di grazia santificante è un elemento permanente di una formazione cristiana. La conversione e la formazione dello spirito della penitenza non è un atto di un tempo, ma è accompagnare l'uomo per tutta la vita. Ecco perché la chiesa nella sua liturgia e nella sua previsione chiama costantemente l'uomo per convertire e modellare la coscienza nello spirito del Vangelo. I bambini sono un gruppo speciale di persone che iniziano questo sacramento per la prima volta. La chiesa fa sforzi per fare una persona adeguatamente istruita e preparata a partecipare al sacramento della penitenza e della riconciliazione. Di solito, la preparazione per l'adozione dei sacramenti è fatta nel contesto della partecipazione al sacramento dell'Eucaristia. Come esempio di preparazione dei bambini a partecipare al sacramento della penitenza e della riconciliazione e dell'Eucaristia, ho presentato la formazione di bambini in gruppi di agnello. Al giorno d'oggi, vengono

ricercate nuove forme di preparazione per i sacramenti e sempre più di queste proposte. Tra le molte sfide che oggi si trovano di fronte alla chiesa e i fedeli, confortanti e pieni di speranza è il fatto che ci sono tali persone, e persino intere famiglie che sono alla ricerca di una preparazione affidabile e approfondita per la partecipazione ai sacramenti della Chiesa.

Parole chiave: prima confessione, sacramento della penitenza, sacramento della riconciliazione.

Bibliografia

Biblia Jerozolimska, wyd. Pallotinum, Poznań 2006.

Biela B., *Przygotowanie dalsze i bliższe do sakramentu pokuty i pojednania*, w: „Studia Pastoralne” 3 (2007), s. 36–53.

Figura M., *Sakramentalność Słowa Bożego*, w: „Communio” 5 (2001), s. 94–111.

Jan Paweł II, Adhortacja apostolska *Reconciliatio et paenitentia*, Rzym 1984.

Komisja Wychowania Katolickiego KEP, *Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*, wyd. św. Pawła, Częstochowa 2018.

Kongregacja Kultu Bożego, Dekret *Ordo Paenitentiae*, Rzym 1973.

Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła katolickiego*, Rzym 1992.

Szpet J., *Wychowanie do pokuty i pojednania*, w: „Colloquia Theologica Ottoniana” 2 (2016), s. 143–155.

www.mms.edu.pl.

O autorze

ks. Łukasz PRZYBYLSKI – ur. 9.08.1985 r w Warszawie. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej nr 88 im. Gabriela Narutowicza, rozpoczął naukę w 42. Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Konopnickiej. Po zakończeniu nauki w szkole średniej w 2004 r. zdał egzamin maturalny. Bezpośrednio po maturze wstąpił do Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego i rozpoczął studia magisterskie na Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie. W 2010 r. ukończył studia i uzyskał tytuł magistra teologii ze specjalizacją teologia ogólna. W tym samym roku przyjął sakrament święceń w stopniu prezbitera i rozpoczął pracę duszpasterską w Archidiecezji Warszawskiej.

W 2011 r. podjął studia doktoranckie z teologii dogmatycznej na Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie. 13.06.2013 r. zdał egzamin i uzyskał tytuł naukowy magistra licencjata ze specjalnością teologia dogmatyczna. Od 2018 roku rejonowy wizytator nauczania religii w Archidiecezji Warszawskiej oraz nauczyciel religii w LO im. Narcyzy Żmichowskiej w Warszawie. W październiku 2018 roku rozpoczął studia doktoranckie z katechetyki na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. W 2019 roku dekretem ks. Kardynała Kazimierza Nycza został mianowany dyrektorem Wydziału Duszpasterstwa Dzieci i Młodzieży Kurii Metropolitalnej Warszawskiej. W roku 2021 obronił pracę dyplomową na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego, uzyskując tytuł doktora ze specjalności katechetyka. Od 2021 roku należy do Stowarzyszenia Katechetów Polskich.